Anul V No. 5 | Apare săptămînal 3 lei exemplarul | Luni 12 Iulie 1937

IDEEA NAȚIONALĂ

ABONAMENTE:
Abonamentul pe un an 150 lei
Pe jumătate de an 80 „
Instituții și sprijinitori 500 „

Director: N. N. MANOLESCU

Redacția și Administrația:
STRADA CAROL I No. 58
—BUZĂU—

INGINERII ROMÎNI LUPTĂ PENTRU NAȚIONALIZAREA MINELOR

Inginerii romîni, sunt, alături de avocați, cei mai combativi dintre profesioniștii cari se străduesc pentru romînizarea profesiunii lor și, odată cu aceasta, pentru romînizarea întregului sector de viață în care a c ț i o n e a z ă fiecare aceste categorii de intelectuali. S'a văzut acest nou suflet al inginerilor în ultimile congrese ale A. G. I. R.-ului, în lupta pe care au dus-o și o duc încă împotriva jidanului Abasohn, ajuns sub-director al Șc. Politechnice din București, în activitatea grupării „Reacțiunea" care a făcut atît de mult pentru stringerea raporturilor sufletești între ingineri și muncitori sub steagul acelulaș naționalism și împotriva iudeo-comunismului și în alte prilejuri. Din nenorocire însă nu e pădure fără uscături. S'au găsit și printre ingineri unii cari, din înălțimea pozițiunilor personale amenințate de duhul cel nou, să protesteze în contra tendințelor de romînizare ce depășesc „calea de împăciuire cu capitalul strein" urmată pînă acum. Nu au protestat însă, interesele generale romînești, ci interesele cîtorva ingineri care deși romîni de origine, s'au dovedit mai mult exponenții capitalului strein, decît pioneri ai industriei naționale.

Este cazul celor 105 ingineri din industria minieră care au semnat un protest împotriva concluziunilor formulate în raportul înaintat ministerului de industrie de către d-l *Inginer Florentin Dumitrescu* președintele Asociației inginerilor și technicienilor din industria minieră. Prin acest memoriu, s'au formulat comandamentele unei politici industriale naționale care să pună pe primul plan interesele Statului, deținătorul tuturor bogățiilor miniere, și interesele apărării naționale. *Ori aceste interese supreme cer să se înfrineze exploatarea colonială pe care capitalul strein o face în Romînia atît în domeniul industriei petrolifere — ce tinde la o apropiată secătuire a tuturor rezervelor de petrol ale subsolului romînesc — cît și în alte industrii, cum ar fi a lemnului, unde se constată ravagiile aceleiași mentalități a unor capitaliști, fără nici o legătură cu nevoile permanente ale Statului Romîn, și cari vor să stoarcă tot cîștigul posibil în minimum de timp, indiferent de urmări pentru noi Romînii.*

D-l Inginer Florentin Dumitrescu a cerut prin memoriul său ca ministerul de industrie să ia neîntîrziat măsurile de rigoare pentru corectarea, înfrînarea sau zădărnicirea unor astfel de tendințe coloniale, în sensul de a se permanentiza exploatările miniere prin limitarea și controlarea producției, potrivit nevoilor Statului Romîn.

D-sa a mai cerut susținerea întreprinderilor cu capital romînesc, de către Stat și înfăptuirea primatului muncii naționale în toate întreprinderile industriale minoritare.

Toate aceste revendicări formulate de d-sa în numele Asoc. inginerilor și technicienilor îi fac cinste atît d-sale cît și inginerilor romîni pe cari îi represintă. Ar fi fost o pată, un act de dezertare de la datorie dacă astfel de revendicări nu s'ar fi produs. Atunci PENTRUCE acuzațiunile din amintitul protest al celor 105 și în numele cui ?

Continuare în pag. 2-a

CATEVA ZILE IN TURDA

Pentru noi, cei de dincoace de Carpați, Turda este orașul unei singure obsesii: Mihai Viteazul. Nu putem pronunța numele de o muzicalitate surdă al orașului sau Cîmpiei Turzii fără ca figura bărbată, iluminată de o dîrză mîndrie, privind apăsat, fascinant, a ilustrului Voevod să nu ne răsară, turburătoare, împărătească, înainte. Parcă dintre toți Voevozii noștri, Mihai Viteazul e singurul ce n'a murit încă și nu vrea să moară... Și tot ca el, Horia, Avram Iancu... S'au proectat gîndurile acestor uriași atît de mult în viitor? Și-au dorit cu atîta freamăt al sufletului un răsbunător, răsbunători, încît sbaterea și vîlvătaia focului lor lăuntric să nu se fi stins încă în aerul pe care-l respirăm? Ori cum ar fi, simțim bine că Rumînii aceștia n'au găsit hodină nici în morminte. In care morminte au încăput trupurile ciopîrțite, sfinte, rupte în bucăți, sfărîmate, batjocorite și scuipate, ale unor mucenici ca Mihai Viteazul și Horia?

Clopotele.., clopotele... cu vaer metalic, prelung, clopotele de bronz ale catedralei catolice maghiare și ale celei reformate, tot maghiare, se bat de mai multe ori pe zi în Turda. Trezesc și acum în aer răsunete grele ce-ar vrea să fie stăpînitoare și par mai mult niște glasuri de desnădejde...

Va veni și răsbunarea noastră, a „valachilor puturoși", dacă nu a venit încă. Nu o răsbunare sîngeroasă, cruntă, așa cum se tem și cum o visează Ungurii, ci altfel. Doar regimentele romînești au scăpat Budapesta și Ungaria de teroarea jidovului bolșevic Bela Khun și a hoardelor sale. După cum Horia a vrut să stîrpească sclavia națională și socială ce pătează istoria ungurilor iar Avram Iancu a încercat să-i ferească de ispita de a se sinucide căutînd nebunește să înghită ceace nu puteau mistui naționalitățile. Cît timp le mai trebue Ungurilor pînă ne vor cunoaște și ne vor înțelege?.. Multe avem de iertat și de răsbunat...

x

Ca străzi largi și drepte, Turda ca cele mai multe orașe nerominești din Ardeal, e tot ce se poate închipui mai puțin primitor. Pentru Unguri și Sași o fi altfel, pentru noi așa este. Casele fără etaj, destul de mari, cu cîte 2 3 ferestre sunt mai toate asemănătoare în masivitatea și uniformitatea lor galbenă ce le dă un aer de bătrînețe și de mizantropie.. Ferestrele mici sunt așezate disproporțional de sus încît trecînd pe trotuar trebue să ridici capul ca să vezi pe cineva la fereastră... Glastre cu flori zîmbitoare nu se zăresc. Sunt însă obloane, transperante grele și jaluzele destule. Iar porțile... Priviți aceste vechi porți de lemn de cîte 2-3 metri înălțime, ferecate, veșnic închise, cu o crăpătură pentru corespondență, cu cîte-o ferestruică prin care ți se răspunde tîrziu dacă cauți pe cineva, porți acoperite, cu și gardurile tot atît de zdravene, cu sîrmă ghimpată sau cu cue ascuțite și zidite deasupra încît nimeni să nu-și poată închipui măcar că o escaladare ar fi cu putință. Și clădirile noi sunt la fel cu cele vechi: adevărate cetățui și cetăți inexpugnabie...

Locuințele maghiare trădează mai mult o stare de spirit decît răspund unor necesități practice. Ele amintesc năvălirile turcilor sau spaimele revoluțiilor pe cînd ieșise cîntecul :

— Iancule, Măria ta,
Lasă Turda, n'o prădă,
Că ce-i cere noi ți-om da
Ți-om da bani cu ferdela
Ți-om da aur cu mierța...

Dar n'au fost pustiiri și la noi? Nu-i aceasta explicația caselor fără vino'ncoace, ci sufle-

N. N. MANOLESCU

Continuare în pag. 3-a

UN FAPT GRAV

Sunt cunoscute senzaționalele descoperiri pe care organele competinte le-au făcut, în timpul din urmă, cu privire la falsificatorii de monede de 100 lei și 250 lei și la cantitatea considerabilă de monede falsificate. Zeci de milioane au fost svîrlite pe piață de aceste oficine concurente ale monetăriei de Stat, printre care cea mai periculoasă pare să fi fost aceea a unor jidovi din nordul Transilvaniei care executau și apoi puneau în circulație, cu multă „artă", monedele purtînd efigia Regelui și stema Romîniei.

Starea de fapt care s'a produs prin aceste falsificări este profund vătămătoare pentru prestigiul monedei naționale — și deci al Statului Romîn — și pentru interesele economice, stînjenite de tot felul de „probe" devenite necesare, dar care înseamnă o mare pierdere de timp, în facerea oricăror plăți în numerar

Am atras, în repetate rînduri, atențiunea autorităților competente asupra acestor stări cerînd să se ia măsurile de rigoare pentru scoaterea din circulație a monedei falsificate și pentru stăvilirea de noi falsificări.

Se pare însă că gravitatea unor asemenea perturbări produse de îndrăsneala falsificatorilor nu a fost încă apreciată în toată întinderea ei. Nu ne putem explica în alt chip împrejurarea că monedele false abundă și că combaterea lor a fost lăsată mai mult la vigilența și cunoștințele publicului care e invitat să se descurce cum poate, cu ajutorul unor instrucțiuni, radiere, magnete, etc. oficiale.

Rezultatele unor asemenea paliative nu puteau să fie

Observator

Continuare în pag. 3-a

Legionarism și comunism

In epoca de după răsboiu, privim la desfășurarea unui fenomen curios, care caracterizează întreaga viață a acestei epoci: nașterea simultană, a două lumi, cari reprezintă două concepțiuni de viață socială organizată, cu totul opuse: comunismul și naționalismul.

Este adevărat că flamurile acestor concepțiuni se fluturau și în epoca dinaintea răsboiului, dar în epoca, ce succede răsboiului, aceste concepțiuni își găsesc teren de experimentare, punîndu-se în practică, în statele europene ca: Rusia, Turcia, Italia, Germania, etc.

Scopul apariției acestor concepții sociale este acela de a realiza, cel puțin pentru o anumită perioadă de timp, acea necesitate permanentă a omului, care se numește *binele*. Dar felul divers în care este înțeles acest bine mijloacele neasemănătoare prin cari se ajunge la realizarea lui și consecințele deosebite cari decurg din această realizare, au împărțit lumea în două tabere adverse, cari se răsboiesc între ele, pe viață și pe moarte.

Comunismul—dealtfel ca și democrația, — crede că problema binelui e o chestie exclusiv de formă, de simplă organizare. Prin această absurdă înțelegere a fenomenelor vieții, comunismul încearcă eliminarea spiritului din univers, intronînd în locul acestuia sterpiciunea formelor, materia neînsuflețită, rece și inertă, lipsită de orice putere creatoare.

Naționalismul, dimpotrivă, înscăunează la loc de cinste spiritul prigonit, din a cărui căldură și lumină creatoare își durează temelie trainică și nepieritoare. Pentrucă naționalismul — așa cum e legionarismul nostru—nu poate concepe o regenerare a lumii decît pe cale interioară. Sistemele sociale oricît ar fi de ingenioase, dacă nu sunt pline de duh, de spirit, de divin, nu pot aduce pentru om decît nefericirea. Numai naționalismul subordonat absolutului moral, divinului, poate să realizeze binele. Și aici trebue subliniată poziția morală superioară pe care se plasează legionarismul față de fascism și național-socialism, fiindcă aceste doctrine, deși recunosc spiritul, divinul, ca pe o forță de netăgăduită, totuși nici una din ele nu face din divin centru de greutate națională, așa cum face legionarismul.

Comunismul socotind problema binelui ca o chestiune de formă de domeniul exclusiv al organizării este, pur și simplu, o *modalitate terhnică*, ce pune la baza unității sociale organizate — Statul—un conglomerat de colbozuri, prin care această unitate existînd, își asigură îndeplinirea funcțiunilor sale. Inlăturînd din preocupările sale divinul, în locul căruia substitue materia, din care își face chiar punctul central al acțiunilor sale, comunismul nu poate fi „purtător de i-

C. T. Merei

Continuare în pag. 2-a

Discursul d-lui Prof. Raul Teodorescu la banchetul dat în onoarea d-lui M. Dragomirescu cu ocazia decernării marelui premiu național de critică *)

Domnule Profesor,

Sărbătorirea de astă seară are pentru toți cei ce vă iubesc și vă admiră o deosebită semnificare. Ea ne dă prilejul să salutăm printr'o manifestare spontană de simpatie fericita alegere pe care au făcut-o acei cari v'au încoronat fecunda activitate critică de mai bine de 40 de ani cu *Marele Premiu Național*.

D-voastră vă oferă marea satisfacție de a vă vedea înconjurat la această masă de atîtea nume glorioase ale culturii și literelor romînești, pentru care ați fost maestru și îndrumător și dintre care doi sunt astăzi: „Mari premii naționale" dd. M. Sorbul, vigurosul nostru dramaturg și poetul de elevată inspirație, D. Nanu.

Ca confirmare mai sigură că ați fost un mare critic în descoperirea lor fericită ?

Ca discipol al Dv. de mai bine de 25 de ani, pe băncile facultății ca student, iar în urmă ca asistent pe lângă catedra D-v mi-am putut da seama de rolul uriaș pe care l-ați avut în lupta pentru adevărata înțelegere a frumosului, asupra atîtor generațiuni de studenți, unii astăzi scriitori, critici sau profesori, cari vă duc mai departe ideile.

Nici un profesor nu ne-a făcut să înțelegem mai bine și mai adînc pe clasicii noștri și pe titanii literaturii universale și nici unul nu ne-a dat o mai mare încredere în geniul de creațiune al poporului nostru, prin această universală comparațiune a valorilor.

Nimeni nu ne-a vorbit cu mai multă pasiune și convingere de eroarea și exagerarea acelora cari judecă operele literare după criterii streine frumosului, ocupîndu-se mai mult de vieața omenească a autorului în loc de a-i adînci personalitatea artistică, așa cum rezultă din operă, care singură merită să ne intereseze.

Domnule Profesor, n'ați fost numai un mare pedagog și un minunat analist al operilor clasi-

*) 28 Iunie 1937.

Munca romînească în plină ascensiune

PRIN EXPOZIŢIILE ŞCOLILOR PROFESIONALE

RETROSPECŢIUNE

De cîteva zile expoziţiile școlare din holul Palatului Comunal şi din sălile de recepţie şi-au închis porţile. Ele au fost timp de opt zile locul de atracţiune al tuturor buzoenilor sau vizitatorilor streini care s'au convins că despre hulita muncă romînească se poate vorbi şi *altfel*. Noi fără să facem un reportaj politic în care să preamărim pe X sau pe Y pentru diversele posibilităţi pe cari ni le deschid mîine — deşi cu toată obiectivitatea putem spune că activitatea culturală şi *naţională* a ministrului educaţiei naţionale, d. Dr. C. Angelescu, şi-a atins punctul său de onoare prin noua directivă dată şcolilor profesionale, — şi fără chiar să facem un detailat reportaj de informaţie — asta e treaba spaţioaselor cotidiane — ne vom strădui să prindem acele cîteva date esenţiale care ne-au mîngîiat inima, umplîndu-ne cupele sufletului de mari nădejdi.

PE ŞANTIER

Vom începe mai întîi cu *Liceul industrial de băeţi* condus de admirabilul său director d. N. Alexandrescu. Acesta se situează pe primul plan atît prin lucrările de mare artă romînească expuse — opera profesorilor şi a tinerelor vlăstare de meseriaşi, elevii liceului, — cît şi prin speranţele pe cari ni le crează faptul că *nici un singur strein nu a participat la crearea acestor lucrări*, — ceeace, se va vedea, are o mare însemnătate.

Liceul industrial de băeţi are mai multe secţiuni: tîmplărie, lăcătuşerie, sculptură, articole de călătorie, ceramică, alămărie, jucării, desen artistic.

Secţia tîmplărie, de sub conducerea maiştrilor Eftimescu, Mărculescu şi Stoica, a expus dormitoare, biblioteci, mese, sufragerii, scaune, toate lucrate după ultimile cerinţe moderne.

Secţia de lăcătuşerie, de sub conducerea d-lor Gh. Alexandrescu şi I. Constantinescu, a expus obiecte de bronz, rame de fier, candelabre. Obiectele în fier forjat erau adevărate capodopere ale geniului datorită maistrului Aron Poni.

Secţia sculptură, de sub conducerea maistrului Păun Dumitrescu, a expus interesante basoreliefuri şi statuete care-ar face cinste şi celui mai pretenţios sculptor, precum şi mai multe strane şi troiţe cizelate în stil romînesc.

Secţia articolelor de călătorie, condusă de d. N. Lupuşor a expus geamantane, serviete, genţi de damă, portofolii. E o secţie unde pasul vizitatorului a întîrziat o clipă în plus pentru a-şi fixa mai mult ochiul asupra micilor lucrări ce dovedeau spiritul creator şi progresist al romînului într'o industrie acaparată de mult de jidani.

Secţia desen artistic, condusă de prof. Leontescu, ing. Moisescu Const. Militescu şi ing. Belei au expus planuri executate cu multă măestrie.

Secţia jucăriilor, condusă de maeştrii Petre Mateescu şi Morărescu, a atras privirea caldă a copiilor. Erau expuse jucării extrem de originale care-ar fi putut oricînd concura produsele elveţiene sau germane.

Secţia de ceramică, de sub conducerea maistrului P. Ghizdavăţ a expus sobe de teracotă statuete, vase artistice, farfurii de ornament. Remarcabile mai ales acele farfurii de ornament pe cari semănătorul cu sacu'n subţioară aruncă pe ogor sămînţa dătătoare de rod.

Secţia alămărie, de sub conducerea maiştrilor Ştefănescu, Ciubotariu şi Luca, a excelat prin cupe, samovare, glastre, servicii, candelabre, cădelniţi.

Tapiţeria secţiei de tîmplărie a fost executată de d-nii Petre Bucur iar vopsitoria de Florea Morărescu.

Vin apoi *gimnaziile industriale* dela Săpoca, condus de energicul director Ştefan Gaetanovici, Casotta, Monteo u şi Pogoanele care au expus pluguri, sobe, panoplii, butoaie, cărucioare, lucrate cu mult gust. Nu putem trece neobservate, cu un cuvînt de înţelegere pentru strădainţa ce depune maistrul I. Şarpe, fanfara gimnaziului Săpoca.

Peste greşelile ei muzicale inerente unei pregătiri temporare — toţi muzicanţii sunt elevi — rămîne extraordinara dorinţă de a realiza ceva deosebit, cîntecul care unit cu munca apropie pe om de Dumnezeu.

LICEUL INDUSTRIAL DE FETE

Aceiaş dovadă de spirit progresist în originala şi rodnica muncă autohtonă ne-o dă liceul industrial de fete de sub conducerea vrednicei directoare D-na Adela Răşcanu. Împărţit în două cursuri: preparator şi de specialitate şi condus numai de romînce ce înţeleg marele rost al industriei casnice moderne inaugurate de romîni şi pentru romîni, acest liceu a expus lucrări remarcabile. Notăm aici: obiectele pentru copii, feţele de masă, rochiile presărate cu pînză de trifoi sau maci, neîntrecutele flori de ornament cărora doar parfumul le lipsea pentru a le spune naturale, covoarele şi carpetele lucrate în atelierul şcolii, etc. Pentru toate acestea d-nele şi d-rele: Chira Popescu, Georgeta Marinescu, Aristia Gheorghiu, Petrica Lăzărescu, Maria Cristescu, Eugenia Buruiană, Elena Artănescu, Victoria Burlacu, Ana Ciocîrdel, Laura Răsmeriţă, Jeana Şerbănescu, Ana Antonescu, Elena Ungureanu, Maria Dumitrescu, Aneta Ungureanu şi Georgeta Dumitrescu merită felicitări.

ŞCOALA NORMALĂ DE FETE

Această expoziţie a fost deschisă acasă la ea: pe strada Mihai Bravu, în localul şcolii. Spre deosebire de celelalte expoziţii care au dat atenţiune mai mare *profesionalului*, şcoala normală de fete a dat atenţiune mai multă *naţionalului*. Este dealtfel şi menirea ei, deoarece ea crează învăţătoare cu grijă de viaţa satului romînesc. Pusă sub conducerea d-nei directoare Alexandrina Maxim, expoziţia ne-a arătat o serie de frumoase costume naţionale, un bogat bazar de ouă încondeiate reprezentînd diferite scene biblice, covoare romîneşti, panoplii de ceramică şi produse petrolifere pentru material didactic, etc.

Au mai expus în palatul comunal, şcoala de menaj de sub conducerea d-rei Maria Popescu care s'a distins prin produse de artă culinară, covoare, carpete etc. şi ţesătoria d-nei Voinescu.

PERSPECTIVE

Scriam mai sus că nici un nume străin nu se găseşte pe lunga listă a celor care au străduit pentru reuşita expoziţiilor şcolare. Ei bine, nu vi se pare acest lucru semnificativ şi îmbucurător? Fără îndoială. Cu o condiţie însă: munca încununată de succes a profesorilor şi elevilor şcoalelor profesionale trebue încurajată! Profesorilor să li se dea posibilitatea unui trai mai omenos prin mărirea salariului iar elevilor absolvenţi să li se dea *posibilitea de a-şi deschide ateliere proprii, cu scutiri de taxe şi alte avantajii imbolditoare la muncă*. Din şcolile de meserii şi noile licee industriale nu am văzut pe nici un tînăr patronul unui atelier. Or tocmai aici ar trebui să fie mare bucuria şcoalelor care varsă pe piaţă diplomaţi: de a înnumăra cît mai mulţi patroni sau meşteri lucrători! Iar dacă acest lucru e mai greu, şcolile profesionale să se transforme în adevărate fabrici care să lucreze pentru marea piaţă de desfacere, unde salariaţii să fie chiar foştii elevi. Şcoala de meserie ar deveni astfel şantierul industriei naţionale, *prim nucleu* pentru îndepărtarea unei industrii parazitare, excesiv de scumpe, ajunsă pe mîini streine.

Dem. Iliescu

---

ce şi ale acelora din literatura modernă curentă, ci şi un mare teoretician în domeniul gîndirii estetice.

Ca autor al esteticei integraliste aţi pus în *„La Science de la Littérature"* într'o lumină cu totul nouă şi originală fenomenul de creaţiune artistică şi înţelegerea frumosului şi a artei studiate în organismele vii, ce sunt capodoperile.

Pe acestea le cercetaţi cu o metodă ştiinţifică, ale cărei principii nu este locul să le amintesc aci, dar cari publicate în limba franceză, au atras atenţiunea esteticienilor şi cercetătorilor străini. Aceştia le discută astăzi cu toată seriozitatea pe care o merită şi aprecierile lor sunt menite să tocească gura birfitorilor şi neîsemniştilor dela noi.

Sistemul Dvs. de critică stabilește graniţele între adevărata creaţiune, vie şi neperitoare, reprezentată prin capodopere, produs al genialităţii creatoare şi între producţiunile fără valoare estetică (opere de talent sau de virtuozitate), cari formează majoritatea producţiunii literare.

Această ierarhizare a operelor după un criteriu sever de selecţiune estetică, v'a pricinuit nenumărate duşmănii — vrăjmăşii de moarte — în rîndurile autorilor detronaţi de pe piedestalul efemerelor lor succese.

Ziua de mîine, sunt sigur, va recunoaşte obiectivitatea şi onestitatea perfectă a judecăţilor Dvs. date, fără drept de apel!

Acordarea Marelui Premiu Naţional de Critică vă cinsteşte nu numai pe Dvs. care l'aţi primit, ci şi pe cei cari au ştiut să vă recunoască meritele fără patimă fără interes şi fără părtinire în mijlocul unei atmosfere literare destul de viţiate şi de aceea ostile oricărei bune credinţe literare.

Noi, care vă iubim şi vă preţuim, sperăm că Marele Premiu Naţional este numai începutul unei juste recunoaşteri, care să vă deschidă şi porţile celui mai înalt areopag cultural, în care sunteţi într'adevăr „vrednic de a intra".

În cinstea Dvs, Iubite Domnule Profesor şi pentru triumful adevărului şi frumosului, pe cari le-aţi slujit şi le slujiţi de o viaţă întreagă, ridic acest pahar, dorindu-vă să trăiţi ani mulţi fericiţi.

Raul Teodorescu

CITIŢI ŞI RĂSPÎNDIŢI „Ideea Naţională"

INGINERII ROMÎNI LUPTĂ PENTRU NAŢIONALIZAREA MINELOR

Urmare din pagina 1-a

Aceasta este chestiunea care s'a limpezit în adunarea generală extraordinară a zisei Asociaţiuni, ţinută de curînd la Pineşti. D. inginer Florentin Demetrescu, în calitate de preşedinte al acestei adunări a făcut o expunere a situaţiei care s'a transformat într'un rechizitor la adresa cozilor de topor din Asociaţie. D-sa a arătat şi ideile ce l-au călăuzit în formularea acelui memoriu şi manevrele celor ce apără interesele capitalului strein, printre care d. Inginer Osiceanu, care au căutat să saboteze lupta de romînizare a Asociaţiei, împiedicînd ţinerea congresului şi încercînd să discrediteze pe conducătorii Asociaţiei.

Cum era şi firesc, de partea sa au fost majoritatea membrilor, cei mai buni dintre ingineri, acei cari nu s'au lăsat nici terorizaţi nici capta ţi de patronii streini şi de uneltele lor şi care au pus ca principiu: „ÎNAINTE DE A FI INGINERI, SUNTEM ROMÎNI".

Cozile de topor n'au reuşit decît să se demaşte în toată hidoşenia lor însă, căci nu s'au găsit naivi care să-i asculte atunci cînd cereau o „cale de împăciuire cu capitalul strein", adică o *cale de abdicare a intereselor romîneşti înaintea acestui capital care ne declară războiu cînd refuzăm să acceptăm dictatura lui iresponsabilă, pe deasupra şi în contra comandamentelor naţionale*.

Adunarea inginerilor dela Pineşti marchează un moment în lupta de romînizare a industriei miniere. Ea dovedeşte îndeajuns agresivitatea şi lipsa de scrupule a capitalului strein şi a uneltelor lui care se pun în calea intereselor ţării. Se dovedeşte însă şi conştiinţa superioară naţională a corpului ingineresc şi voinţa acestuia de a învinge orice piedică i s'ar pune în calea misiunii de înfăptuit.

LEGIONARISM şi COMUNISM

Urmare din pagina 1-a

deal", nu poate avea un ideal naţional, cu atît mai mult, nu poate avea un postulat moral—, acel punct de ajungere al naţiunii, care să poată îndeplini funcţiunea de *Centru de gravitate* spirituală al elementelor vii ce alcătuesc societatea sau naţiunea.

Lipsa acestui criteriu, prin care colectivitatea — naţiunea — să-şi poată verifica, dacă are sau nu o direcţie sănătoasă, care trebue să fie întotdeauna convergentă realizării acelui bine, pune Statul în situaţia omului căruia i se încredinţează cîrma vasului, fără să ştie încotro să-l conducă, fără să ştie ţinta către care să se îndrepte. Din cauză că Statul comunist nu are o direcţie spirituală, îi lipseşte ţinta — acel punct de ajungere — care implică o convergenţă de mijloace, prin care *Naţiunea se poate realiza*.

Legionarismul, dimpotrivă, este o mişcare colectivă spirituală, cu un fond adînc *religios*, deadreptul creştin. Este o flacără de ardere interioare, de prefaceri lăuntrice şi totale ale sufletului omenesc, căruia îi dă orientare, în sens creştin.

Prin structura lui religioasă, prin axa lui spirituală, legionarismul se înalţă pînă la Dumnezeu. *Dumnezeu punct de ajungere!* Iată sensul uriaş, unic şi inegalabil al legionarismului în lume. Şi, iată direcţia spirituală a naţiunii şi ţinta permanentă către care ea trebue să tindă: DUMNEZEU!

Se poate vedea de aici că naţiunea nu-şi trage puterea fiinţei sale din sindicate — acel conglomerat de colhozuri,—pe care comunismul le pune la temelia Statului, ci din Dumnezeu, singura bază pe care se poate clădi un Stat; singura realitate care ca ideal, poate polariza, în direcţii convergente aspiraţiile naţiunilor, realizînd armonia diversităţilor naţionale—singura posibilitate de înfrăţire a popoarelor— şi singurul criteriu moral, prin care naţiunea îşi poate verifica consecvenţa direcţiei sale spirituale. Deci: *Dumnezeu punct de plecare, Dumnezeu punct de ajungere!*

În acest caz, binele nu mai este o simplă problemă de organizare, aşa cum o socoteşte comunismul, ci o grea problemă sufletească, de interiorizare, de transformare spirituală, de sublimă purificare, în sensul apropierii omului de divinitate. *„Omul nu s'a născut doar pentru a trăi un număr nuştiu cîţi de ani, ci pentru a se apropia de Dumnezeu, prin faptele vieţii sale"* — cum spune Moţa.

De aceea, dintre toate mişcările politice existente astăzi în lume, singur legionarismul pleacă din *lăuntru* în *afară*, considerînd forma socială ca un de*rivat* necesar al *fondului* iar lumea pe care o *realizează* este o lume în care pluteşte, în orice pas, divinul. Fiindcă, nu trebue să se uite că, legionarul crede fanatic în Dumnezeu şi se roagă întotdeauna lui. *„Toţi credem în Dumnezeu. Nu e nici un ateu printre noi."* spune d. Corneliu Codreanu (Pentru Legionari p. 299). Dar regretatul Moţa spunea: *„...avem o cît de mică credinţă în Dumnezeu şi în adevărul că rosturile şi bucuriile vieţii nu pot fi temeinic împlinite, decît în măsura apropierii de Dumnezeu în măsura în care procesul de asimilare cerească a făcut ceva spor în lăuntrul fiinţei noastre omeneşti"* (Cranii de lemn, p. 243).

Se observă dar, că forma de organizare socială în statul legionar, izvorăşte dintr'un suflet complect regenerat trecut prin purgatoriul unei bine făcătoare purificări lăuntrice, forme care nu pot avea altă interpretare, decît aceea, prin care societatea — naţiunea — caută pe Dumnezeu. Fără Dumnezeu, orice sistem social, fie el cît de ingenios cît de perfect ca formă, e ca un vas fără direcţie şi fără ţintă lipsit de acel punct de ajungere care implică o convergenţă de mijloace, prin care se realizează naţiunea şi, în acest caz, el nu poate aduce decît nefericirea.

C. Theodorescu Merel

Daţi banul vostru numai negustorilor, meseriaşilor şi liberprofesioniştilor romîni!

TRIBUNA MUNCII NAȚIONALE

Pui de Romîni...

Tragedia vieții croitorești se aseamănă văzută cu ochii. În timp ce se vorbește de „protecția muncii naționale", „de proporționalitate" și lei de lei de „numerus"-uri, constatăm cu durere în suflet că această breaslă pierde drepturile [illegible] israeliți se [illegible] tot mai mult în [illegible] acestei Romîni prin toleranță. Generația care acum este în „vîrsta armatei" este ocupată [illegible] mai toți tinerii se găsesc la o cîrciumă de dezmăț de unde nu se poate vedea un viitor asigurat. Străinii introducînd corupția se instalează în „posturi grase", se fac negustori cu ajutorul capitalului jidănesc, găsind în pozițiile înalte loc cu ajutorul localului, pe care Romînul azi-l mai are.

Am văzut singuri fel de muncă romînească. Iată-i: Pui de romîn sunt servitori în [illegible], [illegible] pe care îi [illegible]: „Romania, Adevărul" sunt Romîni de ai noștri. Ziarele acestea jidănești sunt scrise în adevăr de jidani. Singura muncă romînească dela aceste ziare e în subsolurile palatului lor, adică în tipografii, acolo în atmosfera aceea de infern, unde se lucrează cu plumb topit, cu gaze, cu argilă. Copilașii cari aleargă cu brațul plin cu foile „Lupta" [illegible] muncă romînească. Deasupra lor [illegible] jidovul tronează și le împărțește „pîine" și [illegible] comuniste.

Tot atîtea vîrstare romînești dela vîrsta de [illegible] sunt [illegible] la diferite ateliere. Li se dau [illegible] grele pentru viața lor și rezultatul îl vedem: [illegible].

Acestea sunt diferitele aspecte ale muncii care a rămas accesibilă Romînilor: Robia.

Cine va desființa această robie. Pui de Romîni fi-vom!?

Ședința Federației C. F. R.

De curînd a avut loc ședința Federației C. F. R. Nu-mai spun [illegible] asupra tuturor conducătorilor acestei organizații, care a depășit rolul ei pur profesional și s'a transformat într'o clică de propagandă marxistă.

Mai mulți membri și fruntași populari ai „Buletinului de la [illegible]" au declarat [illegible] pentru presa naționalistă pe care au numit-o „fascistă", unealta capitalismului și alte și mai [illegible] clientela [illegible].

În loc să se ocupe de durerile bieților ceferiști, în loc să strige în numele celor 80.000 de slujbași că acele [illegible], domnii dela „Federație" s'au ocupat de altceva.

Știm că există un statut al organizării căilor ferate, pe care Direcțiunea nu-l respectă sau nu face să fie respectat. În această lege se spune clar că „asociațiile profesionale nu se vor ocupa decît de scopuri profesionale, sportive și educative. Dacă direcțiunea va constata că o societate face politică va lua măsuri". Ce măsuri a luat Direcțiunea cînd înfierează presa naționalistă a consiliul comitetului Federației? Direcțiunea ori se teme ori nu știe să-și facă datoria; [illegible] de perioadele.

Mai mult, la alegerile dela Barou unde se știe că figura candidat pe lista antinațională și Romulus Georgescu, s'a constatat că mai multe bande de comuniști dela atelierele Grivița au învadat palatul justiției, ca să-l [illegible] concurs [illegible]... Dacă nu mai rămîne nici o îndoială despre cîrdășia Federației cu oamenii lui Vasile Bâgu și ai Anei Pauker. Și atunci care sunt măsurile?

Necar

PE MARGINEA CONGRESULUI LIGII CULTURALE

In zilele din jurul Statului Petru, Liga Culturală și-a ținut congresul general, la Iași. La deschiderea congresului, ce a ținut pe scena Teatrului Național, I. P. S. S. Nicodim, mitropolitul Moldovei, care avea la dreapta pe d. prof. Iorga, iar la stînga pe d. prof. A. C. Cuza. Cuvîntările și dezbaterile congresului au fost foarte frumoase.

Am auzit de multe ori pe d. Iorga, la București, la Vălenii, la Cernăuți și la radio. L-am admirat totdeauna; dar niciodată nu l-am văzut atît de căldură și de hotărît, ca la Iași. D-sa are legături cu orașul Iași, prin studiile secundare și universitare, pe care le-a făcut acolo, prin prietenii de colaborare națională și culturală și prin alte amintiri personale.

Iași, orașul istoric al țării, se găsește acum [illegible] pînă în [illegible]. Nu [illegible] o statistică la acest congres. Am auzit lucruri înspăimîntătoare. D-l Iorga a declarat că este hotărît să lucreze cu tot sufletul, pentru reromînizarea Iașilor. Odată a avut o lozincă caracteristică: „Ori refacem acest oraș, ori îl dăm lor!" „Reromînizarea se poate face — spune d. Iorga — prin crearea orașului romînesc alături. Trebue să creiem în jurul bisericilor noastre, zona romînească". D. Iorga propune ridicarea noului Iași, pe înălțimile dela Copou, spre deosebire de acel Iași, care a devenit neabitabil prin aglomerații asiatice. „Opera începută la Iași, va trebui mutată apoi, oriunde romînismul este amenințat. Ai noștri agonizează prin mahalale. Aceasta este adevărul"? D-sa spune că propunerile de reînoirea Iașilor nu sunt imposibil de realizat și aduce exemple de acest fel de realizări. [illegible] nouă și crearea [illegible] la Sofia. „Tot astfel la Oxford și la Cambridge se găsește de o parte un oraș [illegible], iar de altă parte orașul universitar, unde nu calcă picior de om, care să nu aibă legătură cu Universitatea".

D. Iorga vrea un Iași nou. D-sa a declarat că tot ce și-a propus să realizeze cu Liga Culturală, a dus la bun sfîrșit și crede că și acest lucru îl va traduce în faptă. „Nu mă lași cu Satana"

Congresiștii au aderat în unanimitate — cu mic cu mare — la propunerile d-lui Iorga. Liga Culturală, care n'are amestec cu Statul, are — în această problemă — sprijinul [illegible] al Mitropolitului Moldovei și al venerabilului luptător naționalist A. C. Cuza.

D. Iorga a și început cu fapta: a înființat în mijlocul Iașilor o librărie romînească — librăria Ligii culturale — pe care a inaugurat-o în ziua congresului, precum și o expoziție cu lucrări naționale, executate la Vălenii de Munte. La propunerea să se scoată un ziar romînesc al Iașilor noui, d. Iorga s'a oferit să trimită de urgență mașină de tipărit.

„Dacă dv. ieșenii — a declarat d. general Sichitiu — nu veți răspunde cu tot sufletul, la apelul d-lui Iorga, atunci nu sunteți demni să vă numiți ieșeni romîni, ci vor veni macedonenii și alții să colonizeze Iașul".

Tot cu ocazia acestui congres, s'a făcut și comemorarea lui Petre Liciu, la Teatrul Național, unde d. Iorga a vorbit de personalitatea prietenului și colegului său Liciu, arătînd cum acest talentat comic și-a pus toată zestrea sufletească în slujba idealului național și îndemnînd să i se urmeze pilda. O parte din artiștii ieșeni au interpretat vodevilul lui Alexandri „Coana Chirița în provincie", iar artistul Vasile Brezeanu — care a răspuns în mod cavaleresc la această comemorare — a declamat din monologurile lui Liciu.

O dureroasă constatare: La sosirea în Iași, a marelui Apostol al neamului, Nicolae Iorga și la deschiderea congresului, oficialitățile s'au remarcat printr'o absență totală. La comemorarea lui Petre Liciu, afară de artiștii cari au jucat pe scenă, n'am văzut picior de actor în sală, unde datoria de pietate le-ar fi reclamat prezența. Sala Teatrului a a fost aproape goală, încît d. Iorga se mira pe bună dreptate, dacă Iașii mai are locuitori. Lucrurile acestea sunt și rușinoase, sunt și triste, dar sunt și îngrijorătoare! Unde ne trezim? În Iașii Moldovei lui Ștefan? În România Mare? Unde au fost reprezentanții Teatrului, ai Școalei, ai Armatei, ai instituțiilor civile?? Unde au fost profesorii universitari și secundari? Unde?

O, ce timpuri trăim la noi acasă!! **Fl. Stănescu-Gighera**

(după Jurnalul)

UN FAPT GRAV

Urmare din pagina 1-a

decît agravarea răului. Mi-a fost dat să constat într'o recentă călătorie prin cîteva orașe din Ardeal halul de decădere în care a ajuns prestigiul monetar al Statului Romîn și neîncrederea, dublată de ostilitate, de care e înconjurată moneda națională, nu numai de minoritari dar chiar și de Romîni și ce e mult mai alarmant, de însăși autoritățile Statului.

Astfel, în magazine, de către furnizori, de către țărani, monedele de 100 lei, vechi, și 250 lei nu sunt primite decît cu cea mare greutate. E de prisos că încerci să schimbi în bani mărunți astfel de moneda. Dar chiar la casele de bilete din gări aceste monede „ciumate" nu sunt primite. Mi s'au refuzat sub diferite motive și la pretenția mea de a se constata de casier că n'au nici un cusur mi s'a răspuns, în cele din urmă, cu mărturisirea sinceră că nici casele C. F. R. nu le primesc, nici Banca Națională și că nu are ce face. Nu e ușor ca în asemenea cazuri să recurgi la ajutorul poliției. Lucrul mi-a fost confirmat de *diferiți slujbași ai Statului care mi-au spus că au refuzat să accepte salariul în astfel de monede, căci se vedeau amenințați de a nu și putea procura nimic cu ele.*

Aceleași monede, refuzate în Ardeal, mi-au fost primite fără opunere dincoace de munți, fiindcă în adevăr nu erau false.

Vasăzică, am ajuns în anul de grație 1937, ca o mo-*nedă romînească, legală și autentică, să circule în unele regiuni și să fie respinsă în alte ținuturi din cuprinsul aceluiași Stat Romînesc.*

Este o rușine și o înfrîngere pentru conștiința națională, și pentru prestigiul și autoritatea Statului Romîn, ale căror proporții nu le putem îndeajuns accentua. Deasemenea nu putem prevedea consecințele posibile ale dăinuirii unor astfel de stări de fapt.

Se impun grabnice măsuri pentru curmarea răului atît din partea ministerului de finanțe și de interne cît și din partea Băncii Naționale. În acest scop dăm alarma cu convingerea că ne facem datoria și că vom fi auziți. Observator

DE PRIN LUME ADUNATE...

O.Z.R.

sau Partidul Unității Naționale din Polonia a l i a t ă s'a declarat gata de a duce un războiu de moarte comunismului și iudaismului. Nu de mult primul ministru Skladowski a anunțat că Polonia va trece dela defensivă la ofensivă. Aceasta nu e o chestiune politică ci una de libertate individuală pentru polonezi. Iar la congresul orașelor din Polonia — tot atît de năcăvite de verminea iudaică, acaparatoare, ca și 'n Romînia —, delegații a 500 municipalități au aplaudat discursul primului ministru mai ales acolo unde se întrezărea caracterele lui antisemite și au adoptat *paragraful arian*, după propunerea delegatului Serwatko. *Întărirea alianței noastre cu Polonia — singura politică externă realistă după războiu — nu ne va învăța și pe noi, oare, nimic?*

Despre

educația comunistă a tineretului s'ar putea scri nenumărate pagini de groază. Collier, comisar al afacerilor indiene în America, a studiat la fața locului sistemul școlar socialist și a ajuns la concluzii groaznice. *În Mexic institutorii și institutoarele trebue să facă jurămînt că vor combate orice religie și că vor propaga ateismul.* În cîteva școli mexicane școlarii de 10-15 ani au fost obligați să se desbrace pentru a servi de demonstrație sexuală. Unele ziare relatează că școlărițe tinere au petrecut noaptea cu învățătorii lor. La revolta părinților, aceștia au răspuns că opiniile lor despre raporturile sexuale sunt încă îmbibate de ideologia religioasă a unei burghezii desuete, ideologie cu care ei fac tabula rasa. Indignarea părinților contra acestei corupțiuni oficiale a dus chiar — în Sonora, dela frontiera Californiei — la desordini. Trotzki, cu faimoasele lui idei despre religie și familie, idei — nu e deloc stranie coincidența, — adoptate și de d. Leon Blum, într'una din „operele" sale, face ravagii în *Mexic*. Și mai sunt unii domni care, făcînd aluzie la atitudinea naționaliștilor împotriva comuniștilor cu asemenea perle doctrinare, le spun acestora „oameni". Ca și cum oameni este sinonim cu animale.

Livius Cernet

CÂTEVA ZILE PRIN TURDA

Urmare din pag. 1 a

tul omului care locuește înăuntru și cu averile, cu bunătățile și scumpătățile agonisite, parcă tot se teme și nu se simte în siguranță nici în astfel de case fortificate. Nici zidul nu i se pare destul de gros, nici poarta destul de înaltă, nici înfățișarea exterioară destul de posomorită pentru a-l despărți în deajuns de lume, pentru a-l feri de răutatea și de invidia ei, pentru a-l sustrage oricărei indiscrețiuni și oricărui contact nedorit... Aceasta se cheamă „rezervă, rezervă cît mai multă rezervă" și se mai chiamă uneori și „reservatio mentalis" și cel mai crincen egoism..

Oh! Față în față cu sufletul de copil mare al Romînului, fața cu căsuțele lui înflorite, cu pridvoare și tinde primitoare, cu ferestrele din care rîd florile sau grîușorul înverzit, cu pîrleazurile.. Iar casele noastre dela oraș nu sunt altfel, deși mult mai spălăcite și fără caracter adeseori.

Totuși Ungurii iubesc și ei florile și verdeața, au grădini frumoase, îngrijite, îndărătul porților și al zidurilor și apreciază mult viața de familie, de interior... Poate că zidurile lor mărturisesc și un fel de timiditate iar asprimea lor exterioară mascheaza o anumită gingășie. Ne cunoaștem atît de puțin!

În orice caz, locuința ungurească fixează atitudinea de defensivă a orașelor și a locuitorilor neîndurați, lacomi și trufași, de pînă la intrarea trupelor romîne liberatoare aci...

Iar casa Romînului pare crescută din pămînt odată cu pomii și grînele. E casa omului din partea locului, care s'a pomenit aci odată cu munții, cu pădurile și cu rîurile.

Turda, Turda... Ce horă de dealuri, frumoase, împrejmuitoare ce maluri de verdeață și zăvoaie printre care Arieșul își plimbă tinerețea-i necheltuită, ce aer proaspăt și ferit de curenți, ce frumuseți firești, nebănuite, în vecinătate și o cîmpie plină de toate făgăduințele. Ce-ai fi fost ce vei deveni cînd Romînașii noștri, adevăratul tău destin, te vor scoate din strînsoarea prelungită, obositoare, a maghiarimei și te vor așeza din nou, zidindu-ți ființa cu mîinile și ochii numai dragoste, numai înțelegere, în armonie cu răsfățul naturei-mame—mama ta și a noastră, Topii și Moții care te vrem să ne fii doamnă... nu streină.

Noua catedrală ortodoxă ce respiră numai bunătatea și falnicul trunchi de bronz al luptătorului neînfricoșat Dr. Ioan Rațiu, vestesc o apropiată schimbare la față... Fii vrednică să primești pe cel mai mîndru, pe cel mai viteaz și nefericit vlăstar al neamului, pe care numai trădarea și moartea l-au prăbușit — la picioarele tale — din sborul viselor împărătești.

Turda, făurește-ți un nou suflet romînesc, să răsbunăm pe Mihai Viteazul.

N. N. MANOLESCU

2. Iulie 1937, Turda

Citiți și răspîndiți presa naționalistă și creștină!

FRONTUL IDEII NAȚIONALE

Călătoria M. Sale Regele Carol II

în Polonia, însoțit de Marele Voevod Mihai, este nu numai răspunsul regal la vizita Ex. Sale Ignacy Moscicki, Președintele Republicei Poloneze în România, dar o verificare și o sigilare definitivă a alianței politice și spirituale romino-poloneze.

O alianță spirituală, nu numai politico-militară și o prietenie la fel, nu numai economică și culturală etc. este alianța Romîniei cu Polonia. Se simte acest lucru mai mult decît se poate lămuri în cuvinte și desigur acest caracter este ceace distinge alianța romino-polonă de toate celelalte alianțe ale noastre și ceace-i dă o strălucire și o atracție aproape mistică în ochii Romînilor și Polonilor. O alianță ce ne-a fost dușmănită de duhurile rele și pentru care am suferit, nu de mult, cu toții... Pentru care ne bucurăm și ne pregătim acum.. Pentru care se neliniștesc multe cancelarii europene, prietene și neprietene...

Neliniște gratuită, fiindcă scopul alianței noastre cu urmașii lui Ioseph Pildsudski este numai și numai *întărirea și păstrarea păcei*, ceace ar trebui să bucure sincer pe toate statele care voesc pacea în Europa și la hotarele lor.

Călătoria M. S. Regelui și a Moștenitorului Tronului în Polonia atît de bogată în frumusețile și bogățiile naturii și în frumusețea și bogăția sufletelor poloneze ce au dat autenticitate naturei prin istorie, prin idealul eroic, a fost una din acele rare prilejuri, cînd Șefii de State se bucură și vibrează la unison, în acelaș timp, cu sufletele popoarelor respective. M. S. Regele Carol II e tot atît de popular acum în Polonia, pe cît este Președintele Ignacy Moscicki în Romînia.

Valoarea oamenilor de stat romîni și poloni, găsește un vast cîmp de afirmare în fecundarea și folosirea sub toate raporturile a acestui înalt și rodnic moment romino-polon.

Blajul

a sărbătorit 200 de ani dela înființarea sa, din voința și prevederea politică a episcopului Ioan Inocențiu Micu (Klein) cel ce a mutat scaunul episcopal greco-catolic dela Făgăraș la Blaj. Sărbătorirea bicentenarului la care au asistat I. P. S. Alexandru Nicolescu, mitropolitul bisericii-unite iar din partea guvernului d. ministru Valer Pop, a avut un caracter cultural, mai mult retrospectiv, ca o preamărire a trecutului de muncă în slujba redeșteptării și luminării neamului. Cele cîteva sute de foști absolvenți ai școalelor naționale dela Blaj, dintre care unii făcînd parte din promoțiile din jurul anului 1870, s'au adunat din toate colțurile țării, s'au întrunit pe faimoasa Cîmpie a libertății și apoi au defilat începînd cu veteranii de 80 ani pînă la actualii elevi cărora nu le-a mijit bine mustața.

S'a evocat măreața adunare din 3/15/1848, cînd în fața celor 40.000 Moți veniți împreună cu căpitanul lor Avram Iancu, înaintea cărturarilor și clericilor romîni în frunte cu episcopii celor două rituri I. Lemeny și Andrei Șaguna, învățatul și patriotul Simion Barnuțiu a proclamat drepturile imprescriptibile ale Romînilor și voința lor de a le apăra împotriva Ungurilor cotropitori, pe viață și pe moarte.

Cîți și-au amintit însă că printre poporul strîns la acea adunare istorică se aflau de față și Alexandru Cuza, cel care avea să fie Domnul Unirii și înflăcăratul istoric N. Bălcescu, surghiuniți din Moldova și Muntenia pentru activitatea lor revoluționară și națională?

S'a evoçat figura de muncenic al Romînismului care a fost Episcopul Inocențiu Micu, ctitorul Blajului și apărător al drepturilor făgăduite de Împărat Romînilor care se vor alipi bisericii unite, drepturi ce n'au fost traduse în fapt niciodată, dar pentru revendicarea și apărarea dîrză a cărora Episcopul Inocențiu a pierdut scaunul și a fost silit să petreacă în exil, la Roma, ultimii ani ai vieții sale sbuciumate... Și rînd pe rînd s'au deșteptat din uitare figurile, iluminate de credință și de lupte duse pentru Romînism, ale lui Andrei Mureșanu, și Ion Budai-Deleanu, Aron Pumnul, Ion Maiorescu, Axente Sever, prefectul lui Avram Iancu, T. Cipariu, Aug. Bunea și atîția alți cărturari și luptători ai neamului.

De bună seamă, Blajul este deopotrivă cu Iașii, una din vetrele conștiinței noastre naționale, un loc sfînt unde s'au deslănțuit pe cerul întunecat și viforos al Romînismului fulgerile ce ne-au arătat și iluminat calea printre prăpăstii și curcubeele albastre ale înfăptuirilor și speranțelor de mai bine.

Despicarea în două a Bisericii Ortodoxe strămoșești a fost răscumpărată de contactul spiritual cu Roma originei noastre, de conștiința latinității limbei și națiel romînești pe care au făurit-o și au răspîndit-o pretutindeni cu puterea unui unanim crez național, vestitele școli ale Blajului. Iar actul episcopului Inocențiu Micu tot mai mult ne apare astăzi ca un act politic, căci întemeerea Blajului lîngă zăcămintele de energie și de credință ale Munților Apuseni, a însemnat revoluționarea Moților și transformarea lor în arhangheli răsbunători și ocrotitori, în veci nebiruiți, ai întregului Romînism transilvănean. Istoria trecutului ardelenesc nu și-a spus ultimul cuvînt și pînă azi nu avem încă o perspectivă destul de largă spre a înțelege ce a însemnat pentru Romînism revoluția lui Avram Iancu, acest elev al Blajului.

Dar trecutul de glorie este copleșitor și cine iubește cu adevărat Blajul ca și Iașii, trebue să cugete la *reactualizarea acestor două cetăți ale cugetului romînesc*. Revoluționarismul de nuanță marxistă al Iașilor a putut avea un rost de oportunitate pînă la unirea Basarabiei. Școala latinistă și latinizantă, profund revoluționară, dar în senz naționalist, a justificat prin opera ei de mai tîrziu schisma bisericii unite.

Iașii și Blajul trebue să rămînă, să redevină, însă brațele cu care se scrie istoria neamului, așa după cum Carpații sunt șira spinării iar Capitala capul care hotărăște.

Dar pentru a ne deschide un nou și mîntuitor destin, orice schismă trebue părăsită, odată pentru totdeauna.

Ziua de mîine trebue să ne găsească uniți, mai uniți decît oricînd, potrivindu-ne pașii într'o singură cadență națională, înfăptuind un singur gînd și o singură voință, sub faldurile aceluiaș tricolor...

Legiunea

„Arhanghelul Mihail" a împlinit zece ani de v i a ț ă. Zece ani de epopee, de martir național pe care, prin credința d-lui Corneliu Z. Codreanu și aceea a legionarilor săi, i-a transformat în zece trepte uriașe ce duc spre altarul înălțării neamului.

De pe înălțimea acestor trepte zidite de Legiune prin renunțări, osteneli, suferințe și încordări fără samăn, viața romînească de pînă la 24 Iunie 1927 apare într'o ciudată deosebire față de viața Romîniei de astăzi. Pînă atunci s'a trăit în plan, în juxtapunere orizontală a oamenilor și a faptelor sau cel mult în plan inclinat. Intre oameni, între Romîni, cu rare excepții, între Romînia veche și nouă, erau deosebiri de suprafață. Căpitanul a cucerit pentru Romînism a treia dimensiune a vieții: *înălțimea*, La cei ce s'au încăpățînat să rămînă în lumea veche a oamenilor de suprafață, a treia dimensiune a devenit adîncime în sens de coborîre. Cît este de mare avîntul sufletesc al Legiunii se poate constata de acolo că cei mai mulți dintre oamenii vechi nu mai pot zări de jos, culmile pe care luptă astăzi legionarii, din înălțimea cărora Moța și Marin au sburat către cerurile romînești cu siguranța și firescul tinerilor sburătoare ce simt că aripile cu care s'au născut au ajuns adevărate aripi.

Dl. Corneliu Z. Codreanu a luptat și luptă pentru înălțarea vieții romînești. Puternica și originala eflorescență a vieții spirituale, legionare, care ne-a dat epocalele mărturisiri de suflet nou romînesc: *Cranii de Lemn* (1936) și *Pentru Legionari* (1937) și o celulă nouă a vieții sociale și naționale: *Taberile de muncă*, a atins înălțimi supraumane, aureolate de Dumnezeire, în *expediția celor șapte și cu Ghinerarul opt*, plecați pentru a muri în Spania, luptînd cu arma în mînă împotriva dușmaniilor lui Hristos, ai Regelui și Națiunii.

Dela Peneș Curcanul la Moța Legionarul, distanța e tot atît de mare și drumul tot atît de ireversibil și de minunat ca dela omul de suprafață, (fără nicio intenție peiorativă) la omul de înălțimi.

Ajuns la un nivel unde tăria și curățenia aerului legionar vindecă fără greș, plămînii romînești avariați de baccilii iudeo-democrației și făurește plămîni în stare să reziste ciumei comuniste — deși nu priește deloc bojogilor slabi din naștere ori bolnavi iremediabil — dl. Corneliu Z. Codreanu pare că a început să înalțe întreaga geografie spirituală a Țării — și odată cu dînsa, Statul Romînesc — la nivelul legionar, acelaș, chiar în imediata apropiere a mării.

Este ceace întrezărim în ridicarea noului sediu, în înființarea restaurantului legionar din Imprimeriei 3, în înfiinţarea taberilor de odihnă...

„Minuni în vremea noastră„? Da, în Țara Romînilor, cu credința și frica lui Dumnezeu.

Evreii din Șimleul-Silvaniei

care s'au ilustrat prin falșificarea pe scară întinsă a monedelor de 100 și 250 lei, au hotărît să boicoteze tîrgul săptămînal din acest orășel, fiindcă nu vor să ierte primarului romîn îndrăsneala de a fi schimbat ziua de Vineri în care se ținea tîrgul pînă acum, în cea de Sîmbătă, ziua de tîrg săptămînal în mai toate orașele din Transilvania. Felul în care au organizat și executat boicotul, hotărît de Kahal, constitue nu numai o nouă și temerară provocare din partea unei minorități de 1800 mozaici în contra majorității de 5400 creștini romîni și unguri etc., din Șimleu, dar și un exemplu pentru goimii naivi și lipsiți de solidaritate națională, de felul în care trebue să se răspundă odată acestor fii ai poporului „ales" cărora le-a intrat în cap grație învățăturilor talmudului și rabinilor, după cum prea bine a demonstrat în articolele publicate în „Universul" maestrul I. Al. Brătescu-Voinești: *„credința absurdă că neamul lor e destinat să robească pe toate celelalte"*.

Peste un miliard

a încasat anul trecut Casa Asigurărilor Sociale dela asigurații ei. S'a încasat cu 85 milioane mai mult, peste prevederile bugetare care erau, la venituri, de 938.817.000 lei.

In schimb, s'au plătit ajutoare bănești „asiguraților", de *numai 97 milioane* în acelaș an. Pe ce s'au cheltuit restul de peste 900 milioane, adică diferența pînă la 1.024.926.480 lei ce reprezintă totalul veniturilor.

Casa Asig. Sociale pentru a justifica sumele pe care le încasează, are datoria de a publica dări de seamă amănunțite în care să se vadă felul în care întrebuințează acele sume și mai ales ce cotă din venituri cheltuește pentru medicamente, asistența medicală, ajutoare, personal medical și la cît se ridică cheltuelile cu administrația.

Prea a crescut nemulțumirea generală a muncitorilor asigurați care se plîng de lipsa de bunăvoință, de formalismul biurocratic, de meschinăria și întîrzierea ziselor ajutoare etc. și prea s'a generalizat neîncrederea cu care e privită această instituție menită, după părerea amărîților muncitori, să asigure pe protejații și paraziții regimului. Au dreptul muncitorii să știe ce se face, la Casa Asigurărilor, cu miliardul pe care-l plătesc anual?

Spre a da „o pildă"

tuturor mînuitorilor de bani publici, dl. M. Cancicov, ministrul finanțelor, a dat o decizie prin care sunt puși în disponibilitate o parte din superiorii casierului delapidator M. Varveris, și anume cei care aveau sarcina de a-l controla și supraveghea în îndeplinirea obligațiilor sale de funcționar.

Deciziunea ministerului de finanțe este drastică și promptă. Ea dovedește că s'a urmărit un efect moralizator asupra aparatului fiscal și unul de liniștire, de satisfacție pentru opinia publică și pentru contribuabilii revoltați de batjocura ce domnește în mînuirea milioanelor pe care ei le plătesc „dajdie", cu grele sacrificii.

Pentru cei ce cunosc însă situațiunea reală din corpul funcționarilor noștri financiari, măsura energică a d-lui Cancicov nu poate da naștere unei iluzii de îndreptare. Un corp de funcționari publici nu poate fi „moralizat" prin intimidare. Pentru a i se stimula zelul și pentru a-i forma o „conștiinciozitate profesională" trebue să se adaoge la puterea de intimidare a sancțiunilor, puterea mult mai activă a *exemplului funcționarilor superiori* în îndeplinirea datoriei și stimulentul răsplătirii, al avansărilor după adevăratul merit, fără alte criterii lăturalnice.

Dar mai înainte de toate, să se ia în serioasă și imediată considerare chestiunea, atît de importantă, a SALARIZĂRII FUNCȚIONARILOR FISCALI.

Am spus'o și o repetăm și de data aceasta: cu actualele salarii de batjocură ale funcționarilor din finanțe nu se poate avea un corp de slujitori ai fiscului la înălțimea marei și dificilei lor misiuni. Să se întreiască — cel puțin — aceste salarii, să se consolideze pozițiunea morală și garanțiile de stabilitate și independență ale funcționarilor fiscali, și abia atunci vom putea nădăjdui într'o nouă eră pentru finanțele publice romînești.

Un măcelar evreu

a înjunghiat la Chișinău cu 2 lovituri de cuțit ce au perforat plămînii pe un tînăr lăncier care l-ar fi provocat fiindcă avea în mînă un ziar naționalist... La T. Severin, Ludovic Löbel de 13 ani, fiul unui rabin, elev în cl. II de liceu a lovit cu un geam pe un alt elev romîn, retezîndu-i nasul iar rabinul a luat la bătae pe tatăl victimei care venise acasă pentru a-i reclama purtarea fiului său. La Buzău, un cetățean pașnic voind să ceară plata unei datorii de cîteva sute de lei, a fost bătut crunt de debitorul său evreu în văzul și cu complicitatea altor evrei, în chiar mijlocul orașului.

Faptele nu par să fie izolate. Ele trădează instinctele singuinare ale jidovilor din Romînia aceleași ca și în Rusia și Spania și atitudinea lor tot mai provocatoare.

„Dl. Mihail Dragomirescu

a construit pe baza unei concepții originale, o casă a Esteticii, așa cum construesc gînditorii serioși, în cultura universală. In construcția arhitectonică a esteticianului romîn, intră cine poate și rămîne acolo cine vrea și cui îi place. Oricine însă simte înlăuntrul ei o mare siguranță și nicio teamă a vreunei șubrezenii nu-l clatină. Dimpotrivă, îl stăpînește sentimentul solidului și durabilității. Pe de altă parte ferestrele clădirii dragomiresciene dau toate spre priveliște superbe de aer și lumină. Nici o impuritate nu se găsește în opera sa. Acordarea premiului național, pentru această operă este o recunoaștere tîrzie. Faptul poate însemna însă, durabilitatea operei, fiindcă vine după epuizarea tuturor controverselor și a revizuirilor".

Am reprodus frumoasa și justa caracterizare făcută de dl. I. Petrovici, un gînditor, în discursul rostit de d-sa cu ocazia sărbătoririi maestrului Mihail Dragomirescu, din seara zilei de 28 Iunie. Noi simțim o mare mulțumire cînd vedem că încep a fi recunoscute și de alții, prin glasul unor personalități de talia d-lui I. Petrovici, meritele unei opere pe care „Ideea Națională" nu a încetat de a le pune în adevărata lor lumină de cîțiva ani încoace. Ne bucură „Progresul adevărului"...

Cine primește 2 numere de probă se socotește abonat.